

ŠIBENSKI GLASNIK

List za vijesti, vojne naredbe i općinske naputke

Cijena Kuna 2.50

Izlazi utorkom, četvrtkom i subotom

Lit. 1.—

Plansko poslačenje njemačkih četa nailazi na nerazumijevanje kod saveznika

Engloamerikanci su izgubili u jedan dan, nad područjem Reicha 107 četveromotornih zrakoplova.

*Iz glavnog stana Vodje Reicha,
9. listopada 1943.*

Vrhovno zapovjedništvo oružanih snaga javlja:

Na srednjem Dnjepru, na ušću Pripjete južno od Gomela i zapadno Smolenska bili su u žestokim borbama odbijeni neprijateljski napadaji. Jugozapadno od Velikog Lukia vode se teške borbe. Na obim stranama bile su privedene i uvrštene nove snage. U južnoj Italiji neprijatelj je nastavio, na srednjem otsjeku, svojim jakim mjesnim napadajima, dok se sa ostalog ratišta javlja samo živahna artiljerijska djelatnost.

Njemački lovci bacili su u prostoru južne Grčke 12 neprijateljskih zrakoplova. Jedan razaračima osigurani odred krstarica napao je više puta, u ranim jutarnjim časovima, dne 7 oktobra u Egejskom moru, jedan njemački konvoj. Nekoliko zapaljenih malih transportnih brodova bilo je napušteno od posade. Britanski brodovi otvorile su ponovo vatru na njemačke vojnike koji su plivali u vodi i na nekoj su se nalazili u gumenim čamcima za spasavanje. Dve britanske krstarice, kako je upravo javljeno, čile su pri bijegu teško oštećene dogodcima bombi njemačkih zrakoplova. Od strane brodske protuzrakoplovne odbrane njemačkih trgovackih brodova bilo je oborenno kod otoka Kios 5 britanskih bombardera.

Jaki sjeveroamerički zrakoplovi odredi uletili su jučer u njemački zaštitni zračni泊地 i napali Bremen. U toku žestokih zračnih borbi i od protuzrakoplovne odbrane bilo je oborenno 48 neprijateljskih zrakoplova većinom četveromotornih.

Prošle noći napali su britanski odredi bombardera ponovo Bremen i Hanover pri tome je pretrpio znatne štete grad Hanover. Zračne obrambene snage oborile su 35 bombardera skupa sa sedam oborenih zrakoplova nad zaposjednutim zapadnim područ-

jem i nad atlantikom. U poslijednja 24 sata izgubili su Britanci i sjevero-američani 107 zrakoplova četveromotoraca. Vrhovno zapovjedništvo njemačkih oružanih sila nadalje javlja: u okviru skraćivanja istočnog bojišta bio je ispraznen i Kubanski mostobran. U noći na 9 listopada napustili su posljedni vojnici zadnjeg djela vojske Tamanski poluotok nakon što su uništili 20 od 40 napadačih neprijateljskih oklopnih kolona i predoše nesmetano od neprijatelja put Kerča. Time se je završilo ono već na 13 rujna prema naredenju otpočeo ispažnjivanje Kubanskog mostobrana nakon povlačenja svih četa i zaliha. Njemačke i rumunjske čete pod višim zapovjedništvom generala von Kleiste i pod vodstvom generala Janečka odbili su tamo pod najtežim borbenim prilikama tokom posljednih mjeseci sve neprijateljske velike napadaje.

U ovim teškim borbama naročito su se istakli pješadijski brodski lovci i pioniri u jakoj saradnji sa drugim rodovima oružja. Najvećeg udjela pri ovim uspjesnim odbrambenim borbama njemačke vojske i pri uspješnim povlačenjima imali su odredi njemačkog zrakoplovstva koji su stajali pod zapovjedništvom generala Augersteina. Prevozni odredi ponovo su se naročito istakli pri opskribi i posle pri povlačenju četa. U vjernom bratstvu oružja, odredi rumunjskog zrakoplovstva pod zapovjedništvom generala Gherghe bore se na strani njihovih njemačkih drugova. Jedinice ratne mornarice pod vodstvom viceadmirala Frickeri izveli su u saradnji sa pionirima građenu opskribu i pri ovome naročito istakli. Lake njemačke pomorske borbene snage osigurali su stalnom pripremnošću za uvrštenje, obale Kubanskog mostobrana i odbili mnogobrojne napadlje koje su sovjeti poduzeli sa morske strane. U teškim borbama koje su se

vodile od 1 veljače 1943 do potpunog izpraznjenja ratišta Kubanskog mostobrana izgubio je neprijatelj ukupno 14.026 zarobljenika 1.045 oklopnih kola, 291 topova, 22% zrakoplova, i brojno lahko i teško oružje. Njegovi krveni gubitci iznaju preko 350.000 ljudi.

*Iz glavnog stana Vodje Reicha,
11. listopada 1943.*

Vrhovno zapovjedništvo oružanih snaga javlja:

Na azovskom moru pojačane Sovjeti njihove sile, poduprte sa jakim artiljerijskim i zrakoplovnim silama, ali ove ipak bijahu u zaludne rati žilavog njemačkog otpora. I na srednjem Dnjepru u prostoru južno od Gomela i na bojištu zapadno od Smolenska bijahu sve navale Sovjeta odbivene. Jake borbe na prodornom prostoru jugozapadno od Velikije Luki ostaše nepromjenjene. U zadnja dva dana bijahu na istočnom frontu uništena 285 sovjetska bojna oklopjena kola od tih pretežni broj na bojnom prostoru Melitopola i Zaporozja.

Zrakoplovstvo je potpomagalo na srednjem i južnom odjelu sa jakim silama obrambenu borbu vojske i navaljivalo na nadiranje neprijatelja te je uništio uz gubitak triju svojih, 48 sovjetskih zrakoplova.

U južnoj Italiji napao je neprijatelj na jednu željezničku tačku u Kampanji ali je ovaj bio krvavo odbijen. Na ostalom frontu bile su samo mjesne borbe naših predstraža sa slavljim neprijateljskim borbenim grupama. Njemački lovci i protuzrakoplovstvo brodska i marinska artiljerija srušile u području sredozemnog mora 9 bombaša većinom četveromotorna. Njemačke padmornice potopile su jakim borbama u karskom moru istočno Novaje zemlje u sjevernom Atlantiku, u Sredozemnom moru 8 brodova sa 40.200 Brt. tona i oštetile još dva broda teško sa

torpedskim hitcima. Od odbrambenih plovnih jedinica uništiše još 3 razarača i jedan izviđač.

Sjeveroamerički bombaši navaljavaju u toku prošlog popodneva Zapadnu Njemačku. Uslijed razornih i upaljivih bombi nastaje u Minsteru osobito znatne štete u nastambenim predjelima. Katedrala i tri druge crkve su teško oštećene. Veći dio neprijateljskih zrakoplova bio je uništen od njemačke obrane, osobito od zrakoplovnih lovaca. Dosada je bilo javljeno uništenje od 91 bombaša većinom četveromotornih. Tako je neprijatelj izgubio u njegovim terorističkim napadajima na njemačko državno područje u zadnjim danima 208, većinom četveromotorna bombaša.

KRATKE VIJESTI

61.000 neprijateljskih zrakoplova oboren. Nakon skupnog prverivanja Njemačke vrhovne komande utvrđeno je, da je u zadnje četiri godine rata bilo oborenno od Njemačke preko 61.000 neprijateljskih zrakoplova. To odgovara gubitku od 300.000 avtičkog personala. U ovom gigantskom broju nijesu uračunate tisuće oborenih zrakoplova, koje su naši saveznici oborili. Također nijesu uračunati gubitci nastali uslijed oštećenja i neuporabivosti.

Jedno englesko priznanje. U jednoj engleskoj novini stajalo je nedavno jedno važno priznanje, koje je Engleska morala imati već prije četiri godine. Novina suprostavlja ogromne ratne žrtve sa uspjehom koje se može očekivati. Novina dolazi do zaključka da Engleska uzasve ogromne žrtve koje je doprinijela ne može ništa dobiti, ali može puno izgubiti.

Burma priznaje fašističku vladu. Kako se javlja iz Ranguna, burmanska vlast je odlučila da prizna novu fašističku vlast Italije pod vodstvom Mussolinija. Japanski poslanik u Rangunu je to već saopćio talijanskoj vlasti.

Njemačka je jača nego ikad. Amerikanski general Strong držao je nedavno jedno predavanje pred novinarima, u kojem je govorio o snazi Njemačke. On je rekao između ostalog: Bilo bi pogrešno tumačiti odstupanje njemačkih trupa na raznim bojnim odsjecima kao znak vojničke slabosti. Njemačka raspolaze još sa ogromnim rezervama, koje bi bilo lakše suzbijati kad bi bile raspršane po ogromnim prostorijama Rusije. Njemačko oružje je jako i opasno i po broju mnogo jače nego na početku rata. Amerika mora da računa s velikim gubitcima.

Za domovinu nikada žrtva nije velika. Hrvatski ministar rata držao je govor na krugovalu u kojem je između ostalog rekao: „Mi se borimo rame uz rame s Njemačkom proti naših zajedničkih neprijatelja. Za domovinu никакva žrtva nije prevelika!“

Veliki gubici boljevističkih bandi u Istriji. Kako javlja Vrhovna Komanda Njemačkih oružanih snaga imali su boljevističke bande u Istriji u zadnjim danima silne gubitke. Ukupno su imali te bande koje su bile pomiješane sa talijanskim odmetnicima: 3000 mrtvih, 6850 zarobljenih, izgubili su 32 topa i preko 200 ručnog vatrenog oružja. Uništenje ostalih bandinskih grupa se nastavlja.

Boljevističke metode

Kada se u svijetu bude ponovo povratio mir i svatko se odao svom spokojnom zvanju, kada boljevizam bude izigrao svoje snove o vlasti i kad se svijet bude povratio ljepon strani ljudskog života onda će se još dugo prijavljati o grozotama i metodama boljevističke vlasti. Boljevizam u svom današnjem liku nije nego sistem koji se oslanja na brutalnom nasilju i zavaravanju. Ovo brutalno nasilje ne dolazi do primjene gotovo samo za neprijatelje boljevističkog mišljenja nego skrupolozno posvuda tamo gdje boljevik vidi svoje vlastite koristi. Mi ovde nećemo govoriti o jezovitim nečovječanskim metodama mučenja u zatvorima G. P. U.-a koje zasjenjuju najveće strahote stare sredovječnosti, mi nećemo govoriti o životinjskim sramotnim djelima partizana po šumama Hrvatske gdje su ranjeni i goloruki vojnici više nego jedanput na najjezovitiji način bili mučeni dok nakon nisu izdahnuli. Mi se tačno sjećamo ovih slučajeva i mi smo ih uknjizili. Mi znamo što je boljevizam i upravo stoga nismo ništa drugo ni očekivali od njega. Mi poznajemo njegove metode iz Rusije i želili bi da bi ih svaki čovjek na svijetu mogao tačno upoznati. Kad se boljevizmu radi o postignuću kakvog dobitka tada on žrtvuje

i svoje vlastite ljude i on ne pita „što je taj čovjek za nas učinio?“ Ili, kako vi tumačite sovjetsku odredbu po kojoj svi stari, za radnu ili ratnu službu nesposobni ljudi dobivaju samo jednu četvrtinu od pune obiskrbe. Ovo Boljevici obrazlažu time da živežne namisnice u prvom redu moraju biti zadržane za ratište i radeće ljudstvo. To znači dakle, ako netko nije više sposoban za borbu, jer je teško osakačen onda mora bez dalnjeg umrijeti ili izgladnjeti. Pojedini čovjek Boljevicima ne znači ništa i kada on ničim više nemože koristiti sistemu tada je taj čovjek samo još teret i onda ga sa žele šta prije riješiti. Kakve bi protivnosti sa civilizovanim zemljama kojih je ova ljubav i briga skrenuta onima koji su za domovinu u borbi ranjeni i osakačeni.

Ali i o ovome nećemo danas dalje govoriti već samo da se jednom ogledamo kako ovde postupaju boljevistički partizani sa vlastitim zemljacima. Nećemo ponovo govoriti o pucanju u šiju, o sovjetskom patentu kojeg su ovi ovde također zakupili. Mi ćemo samo jednom posmatrati jednu čistu gospodarsku stvar. Kome se štetilo ako su boljevici

u Hrvatskoj djelom unišlili žetvu i za ovu određene strojeve? Ipak samo vlastitom narodu jer njemački vojnici dobivaju svoj dovoz iz domovine. A Hrvatski narod mora zimi gladovati. To hoćeju partizani.

Oni su ravnodušni prema činjenici da li će pri ovome nedužne žene i djece umrijeti ili biti nedostatno hranjeni, oni žele jedino da bi se među narod zavelo nezadovoljstvo jer se nadaju da će tada lakše moći smjestiti njihove boljevističke ideje.

Ili šta kažete Vi Šibenčani o tome kad Partizani pored svega toga pokušavaju već vani na selima sorijeći dovoz živežnih namirnica u grad. O tome da zastavljaju seljanke po cestama te opljačkaju i oduzmu one njihove teško stečene proizvode koje one žele donijeti u grad. Oni po šumama odmetnuli Boljevici žele da i u Šibeniku zavlada glad. Ali krivica se mora onda možda prisati Njemicima.

To je prava boljevistička metoda; jezovito i nepravedno prema ljudima vlastitog naroda. Za nas, koji dovoljno poznajemo Boljevizam iz Rusije, ove metode nisu više nove. Ali ostali bi mogli iz ovih da se pouče.

Zašto se je zakasnilo sa kazonom i kako će se dalje?

Gradanstu je dobro poznato zašto je Prehranbeni Odbor došao na namisao kazana. Zalihe su hrane bile vrlo malene i htjelo se je pomoći u prvom redu onima gradanima, koji su ili sasma bez imetka, ili nemaju nikakovih zaliha hrane. Gradanstu je skoro u cijlosti odobrilo ovaj čovjekoljubivi zaključak.

Držalo se je, da će se prijaviti za kazan samo oni, koji zbilja nemaju ništa kod kuće, međutim se je prijavilo mnogo više. Mnogi su odbijeni, pa su došli da protestiraju, jer da se i među onima, kojima je odobrena hrana sa kazana, nalaze gradići koji nijesu potrebni. Tražila se je revizija svih prijavljenih i Odbor je udovoljio. Revizija se obavlja po razonima u raznim školama. Odbor želi pa udovolji svim prigovorima, da postupi pravedno i socijalno i zato uzimlje u obzir svaki protest, samo da mu se ne predbaci neredoviti postupak.

No što će biti u slučaju, ako se prijavi toliki broj, gdje se sa kazana neće moći dijeliti hrana, jer bi trebalo još toliko kazana i još toliko nadziratelja — kojih nema?

Treba da gradanstu shvati sve ove teškoće, jer kazan nije za hiljade i hiljade osoba nikad postojao u Šibeniku, a ni u jednom drugom našem gradu, pa je teško

sve to organizirati, jer se nema osoblja koji se u sve to razumije. K tome imamo i svu silu onih, koji samo misle na sebe, koji bi želili da njima doteče što više, a za drugoga se ne brinu. Imamo dalje onih, koji uživaju u kritici, ništa im nije pravo, a neće da se prime nikakovog rada, nikakovih dužnosti, akoprem su bili zato moljeni i pozivani.

Rad Odbora, mjesto da nailazi na zahvalnost, nailazi na zlobne komentare, a šta bi bilo da se ovaj Odbor zahvali na časti, i dužnosti?

Odbor je do sada sa poslovicom strpljivosti slušao sve kritike uvažavao želje iz gradanstva, ali ako ne bude uvidljavnosti, nema smisla da na svojim mjestima dalje ostane! Neka dodu drugi, koji će bolje od nas, a mi ćemo povučeni uživati barem naš mir, koji sada fali, a nemamo ga jedino zato jer smo i ljudski kršćanski htjeli da pomognemo nesebično bez plate i nagrade, žrtvujući se protiv interesa svojih i svoje obitelji.

Od gradanstva se traži samo uvidljavnost i povjerenje prema onima, koji čine sve da rade što pravednije prema svima, a ako se u čemu pogriješi, krivi su oni, koji ne misle i ne rade onako ko što bi u ovima vremenima trebalo, koji traže i ako imaju, a ako im

se ne dade, onda su najveći nezadovoljnici. Ljudski egoizam!

Sad će se prigodoni ponovnog upisa i revizije viditi, koliko je molitelja i onda će se odlučiti, što će se raditi. Dali će se zadržati namisao kazana, ili kako će se pomoći onima koji nemaju, zavisiti će o novom broju prijavljenih.

Uz to se je dalo kruh za 4 dana onim potrebnim, koje je Odbor bio pronašao kao potrebne, te onima, koji su se u prva tri dana bili prijavili, a odbio nekima, za koje je držao da imaju hrane, ali im svaka pomoći, pa i uz pune smočnice dobro dolazi.

Sve se radi sve se nastoji da se gradanstu zadovolji, a dokle ćemo moći ovako izdržati, to je drugo pitanje.

Izdavanje kruha

Daje se do znanja svim onima koji su u posjedu izkaznica za primanje hrane sa kazana da će se izdavati od ponedjeljka 11. ov. mj. do zaključno 14. ov. mj. 15 deka kruha po osobi u sljedećim pekarnama: Radnička, Višić, Štrkalj i Sunko.

Pekari su dužni odrezati bon tog dotičnog, dana za sve osobe i oduzeti će izkaznicu za kazan u vrijeme od ta 4 dana.

Ako stranka ne dobije kruha u jednoj pekari neka se obrati na drugu, jer će biti izdano dovoljna količina brašna za koje imaju dobiti kruh.

Počam od 15. ovog mj. stupit će na snagu kazan.

Opskrbni odbor za grad ŠIBENIK

Oglas

Daje se do znanja gradanstu, da će se počam od ponedjeljka dana 11. listopada provesti revizija svih prijavljenih za kazan.

U tu svrhu imaju se ponovo prijaviti odboru uz prikaz legitimacije:

Crnica u školi crničkoj, Dolac u dolačoj školi, Gorica, Građa do Uboškog Doma u Trgovačkoj Akademiji, Gornji Varoš u školi Varoškoj (kuća Škarice), Grad u školi sv. Frane, Donji Varoš, Plišac, državni i samoupravni činovnici u općinskoj zgradbi.

Tko se prijavi na dva mjesta ili ako prijavi više osoba nego ih ima u kući ili ako se prijave osobe koje imaju hrane u kući za preko 14 dana tima će se odnijeti iskaznice i uopće im se neće dati hrane iz aprovizacije za 6 mjeseci.

Prijaviti se mogu samo stanovnici koji stalno borave u gradu.

Prijave počimljju dana 11. o. mj. u 3. sata poslije podne pa do srijede do 12 sati.